

گزارش به ولسی جرگه جلسه استماعیه

بسم الله الرحمن الرحيم

وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً
وَمَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
(نسا ۱۰۰).

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان

خلاصه گزارش پنجساله

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان طی پنج سال حکومت وحدت ملی فعالیت های موثری را در عرصه مهاجرت انجام داده است، خلاصه دستاورد های این وزارت در یک جلد کتاب چاپ شده و سافت آن نیز از طریق وب سایت در اختیار عموم قرار داده شده است اصل شفافیت، حسابدهی و گزارشدهی دولت به ملت همواره از سوی مقامات و مسئولان وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان رعایت شده و این وزارت پس از سال ۱۳۹۴ در پایان هر سال، گزارش کاری سالانه اش را در دسترس مردم قرار داده است. همچنان در دو سال اخیر گزارش های را تحت عنوان گزارش چهار ساله و گزارش پنج ساله وزارت تهیه و به نشر رسانیده است. مطالبی که مطالعه می نمایید بخش های مهمی از گزارش پنج ساله وزارت است که به صورت مختصر در دسترس قرار می دهیم.

بهبود وضعیت اداره

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به منظور دستیابی به اهداف تعیین شده، تامین شفافیت و مدیریت سالم و موثر مهاجرین، بازگشت کنندگان و بیجاشده های داخلی وضعیت داخلی اداره را سروسامان داد که تغییراتی زیادی اکنون در این بخش ها رونما گردیده است. ظرفیت سازی ها، تکمیل نیازمندی های اداره، پلان گذاری ها و برنامه سازی، نظارت جدی از چگونگی اجرائات، تطبیق عادلانه و جدی مکافات و مجازات به عنوان یک اصل اداری، انکشاف تشکیلات، ایجاد بخش های کاری که قبلا در اداره وجود نداشت، و بهبود وضعیت و رفع مشکلات کاری زنان کارمند در وزارت از مواردی است که وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان طی پنج سال گذشته برای آن تلاش و بخش های از آن را تاکنون تطبیق نموده است.

مهمترین فعالیت های که وزارت برای بهبود وضعیت اداره انجام داده است قرار ذیل اند

۱. ایجاد سیستم معلومات مهاجرین عودت کننده.
۲. ایجاد مرکز معلومات مهاجرت به منظور ارایه مشوره های لازم به شهروندان در مورد مهاجرت.
۳. ایجاد سیستم معلومات منابع بشری (HR-MIS) و ثبت معلومات تمام کارمندان در این سیستم.

۴. ایجاد سیستم حاضری الکترونیکی در وزارت .
۵. ایجاد سیستم Help Disk جهت فراهم سازی تسهیلات در روند عرضه خدمات الکترونیکی و تکنالوژیکی .
۶. ایجاد سیستم ثبت مراجعه کنندگان .
۷. اجرای منظم تفتیش و بازرسی ریاست های مرکزی و ولایات .
۸. افزایش سقف تشکیلات وزارت از ۱۰۰۰ بست به ۱۲۴۸ بست، شامل افزایش یک معینیت مسلکی تحت عنوان معینیت امور پناهندگان، ۲ بست ریاست عمومی، ۴ بست ریاست و ارتقای ۶ بست در ولایات از آمریت به ریاست .
۹. ایجاد کمیته های داخلی در وزارت به منظور بهبود پیشبرد امور کاری .
۱. افزایش جذب نیروی انسانی با تحصیلات عالی که در پنج سال گذشته تعداد کارمندان مقطع لیسانس وزارت از ۱۹۱ به ۴۱۶ نفر، کارمندان مقطع ماستری از ۸ به ۳۶ نفر و کارمندان دارای مدرک دکترا از صفر به ۲ نفر افزایش یافت .
۱۱. فراهم سازی ۱۸۴۹ برنامه های آموزشی بلند مدت و کوتاه مدت در داخل و خارج کشور برای کارمندان وزارت .
۱۲. فرستادن ۵۶ تن از کارمندان وزارت جهت فراگیری تحصیلات مقطع ماستری به خارج از کشور .
۱۳. بورسیه نمودن ۱۶ تن از کارمندان وزارت جهت فراگیری مقاطع تحصیلی لیسانس و ماستری در دانشگاه های داخل کشور .
۱۴. اهدای ۴۰۸ عنوان تقدیرنامه و ۱۶۱ عنوان تحسین نامه به کارمندان جهت تشویق و انگیزه دهی بیشتر .
۱۵. تطبیق ۸۴ مورد تادیب اداری شامل توصیه، اخطار و کسر معاش کارمندان.
۱۶. اجرای اولین تحقیق توانمند سازی زنان در وزارت، چاپ یک کتاب تحت عنوان توانمند سازی زنان .
۱۷. تهیه و ترتیب دیتابیس از شهرت مکمل کارکنان زن ریاست های مرکزی و ولایات .
۱۸. تهیه و تدوین پالیسی جندر و ایجاد کمیته منع آزار و اذیت علیه زنان.

وزارت امور مهاجرین یکی از ادارات شفاف حکومت

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان برای دست یافتن به مدیریت مشترک مهاجرین و افزایش جذب کمک های جامعه جهانی در داخل اداره تلاش کرد به تامین شفافیت پردازد. این تلاش ها سبب شد که وزارت در پنج سال گذشته از یک اداره آلوده به فساد به یکی از ادارات نسبتا شفاف حکومت افغانستان تبدیل شود و در جذب همکاری های بیشتر بین المللی موفق به درآید .

وزارت برای تامین شفافیت بیشتر از مرحله واکنش گرایی عبور کرده با ترتیب استراتیژی پنج ساله وزارت، پلان مبارزه با فساد اداری، عملا فعالیت هایش را در دو بخش اقدامات پیشگیرانه و اقدامات عملی و اجرایی متمرکز ساخت، در نتیجه اکنون هیچ فعالیت وزارت مهاجرین از نظر ادارات مسئول مبارزه با فساد اداری سرخ نبوده و یکی از ادارات نسبتا شفاف حکومت افغانستان شناخته می شود .

اقدامات پیشگیرانه:

وزارت مهاجرین و عودت کنندگان در عرصه مبارزه با فساد اقدام های پیشگیرانه ذیل را انجام داده است:

۱. شناسایی ۱۰ ساحه معروض به فساد با همکاری کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (مک) و ۴ ساحه با همکاری اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری و ایجاد شفافیت کامل در این ساحات .
۲. آگاهی دهی به تمامی کارمندان از قوانین، مقررات و طرزالعمل ها و برخورد جدی با متخلفین .
۳. آگاه نمودن مردم (عودت کنندگان و بیجاشده ها) از پالیسی ها و برنامه های دولت جهت ارائه خدمات به آنان .
۴. دریافت خواست ها و نیازمندی های مردم (برگشت کنندگان و بیجاشده های داخلی) و هماهنگ نمودن اقدامات نهادهای ملی و بین المللی به منظور رفع این نیازمندی ها .
۵. تقویت سیستم نظارت از طریق ایجاد سیستم گزارشدهی آنلاین در سطح مرکز و ولایات.

اقدامات برای جلوگیری از فساد

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان برای تامین شفافیت اقدام های عملی و اجرایی ذیل را انجام داده است :

۱. معرفی اشخاص فاسد به اداره (لوی سارنوالی) .
۲. پیگیری دوسیه های مسئولین قبلی وزارت با لوی سارنوالی .
۳. تصفیه باقیداری های مالی سالهای گذشته که در نتیجه آن در سال ۱۳۹۵ معاشات برخی از کارمندانی که از یک ماه الی یک سال معاش دریافت نکرده بودند، پرداخت شده و ۷،۸ میلیون افغانی از پول برق، ۲۳۲۸۹۷۴۴ افغانی از پول تیل، ترانسپورت، و قراردادی ها که وزارت قرضدار بود تصفیه حساب شده علاوه بر آن مبلغ ۸۸۱۲۰۲۵۱ افغانی از بودجه عادی صرفه جویی صورت گرفته و به خزانه دولت برگردانده شده است .
۴. تعقیب سفارشات کمیته مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (مک) در ۱۰ ساحه که به عنوان نقاط آسیب پذیر شناسایی شده بود پس از تطبیق سفارشات، آن اداره به تاریخ ۸ سنبله ۱۳۹۶ طی یک نشست مطبوعاتی در مرکز رسانه های حکومت اعلام کرد که وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان تمام سفارشات را عملی نموده و از جمله ادارات پیشگام در امر مبارزه با فساد اداری است .
۵. بررسی شهرک های مهاجرین البیرونی ولایت غزنی، شهرک مهاجرین ولایت لوگر، شهرک مهاجرین ولایت زابل، شهرک مهاجرین مموزی و باریک آب ولایت کابل، شهرک مهاجرین شیخ مصری ولایت ننگرهار، شهرک مهاجرین بینی ورسک ولایت پروان و شهرک مهاجرین قالین بافان ولایت بلخ به منظور دریافت مشکلات عدم شفافیت و رفع آن .

۶. نوآوری در سیستم پلان گذاری و گزارش دهی با ایجاد سیستم گزارشدهی آنلاین

در نتیجه مبارزه با فساد

در پی اقدامات فوق وضعیت اداره تغییر کرد که نمونه های آن قرار ذیل است:

۱. جایگاه برتر وزارت در بررسی های کمیته مک

« مک » قبلاً بررسی هایی را از بخشهای مختلف وزارت انجام داده بود، در اثر بررسی ها تمام فعالیت های وزارت در نزد آن کمیته سرخ بود که نشان دهنده حالت نامطلوب است، تلاشهای صورت گرفته در این زمینه توانست وضعیت را تغییر بدهد و فعالیت ها به تدریج به نارنجی تغییر رنگ داد و خوشبختانه فعلاً تمام فعالیت های این وزارت در نزد «مک» سبز می باشد .

براساس هدایت جلالتمآب رئیس جمهور، «مک» پلان مبارزه با فساد اداری در این وزارت را مورد بررسی قرار داد و طی یک نشست مطبوعاتی به تاریخ ۸ سنبله ۱۳۹۶ در مرکز رسانه های حکومت، پلان وزارت را مناسب و جامع دانسته و وزارت امور مهاجرین را یکی از ادارات پیشتاز حکومت افغانستان در امر مبارزه با فساد اداری معرفی نمود.

۲. گزارش های اداره عالی تفتیش :

اداره عالی تفتیش اجراءات سالهای مالی ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۷ وزارت را بررسی نموده که گزارش آنها نشان دهنده یک حالت مطلوب از اجراءات و مسائل مالی در وزارت می باشد و هیچ موردی از سوء استفاده و فساد اداری در گزارش تذکر نرفته است .

۳. دریافت تصدیق نامه ظرفیت تدارکاتی

پس از برخورداری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان از شفافیت و ظرفیت بالای تدارکاتی، ظرفیت آن از جانب اداره تدارکات ملی مورد بررسی قرار گرفت که در نتیجه در سال ۱۳۹۶ توانایی های وزارت در بخش تدارکاتی مورد تأیید قرار گرفت و توانست تصدیق نامه ظرفیت تدارکاتی را از اداره تدارکات ملی اخذ نماید .

۴. وزارت امور مهاجرین در جمع ادارات رده اول دولتی از نظر اطلاع رسانی

عین الدین بهادری رئیس کمیسیون دسترسی به اطلاعات و زهرا موسوی یکی از کمیشنران آن اداره در دیدار با سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان، دوشنبه ۷ اسد سال ۱۳۹۸ اذعان کردند که بر اساس ارزیابی های آن کمیسیون، وزارت امور مهاجرین بهترین ویب سایت را دارد و از حیث فعالیت ویب سایت و اطلاع رسانی در جمع ادارات رده اول دولتی افغانستان قرار دارد .

افزایش بودجه انکشافی و ظرفیت مصرف آن

یکی از تغییرات اساسی که طی پنج سال گذشته در وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به میان آمد، افزایش بودجه انکشافی و توانایی مصرف آن است. اکنون وزارت امور مهاجرین به ظرفیتی دست یافته است که می تواند بودجه های بزرگتر را با شفافیت بیشتر به مصرف برساند.

وزارت در پنج سال گذشته یک گراف صعودی را در عرصه افزایش بودجه انکشافی و مصرف آن پیموده که به مراتب نسبت به سال های قبل از آن بلند تر است :

۱. در سال ۱۳۹۳ بودجه انکشافی وزارت ۱۲۸۵۶۸۳۸۴ افغانی بوده و وزارت توانست بود فقط ۱۳,۳ فیصد آنرا به مصرف برساند

۲. در سال ۱۳۹۴ بودجه انکشافی وزارت ۴۳۶۳۰۰۸۰ افغانی بوده و وزارت توانست ۶۱,۲ درصد به مصرف برساند.

۳. در سال ۱۳۹۵ بودجه انکشافی وزارت ۳۲۴۰۹۴۴۱۴ افغانی بوده و ۶۴,۱۷ فیصد آن به مصرف رسید.

۴. در سال ۱۳۹۶ بودجه انکشافی وزارت ۲۹۸۷۱۳۷۱۶ افغانی بوده و وزارت توانست ۸۳,۲۷ فیصد آن را به مصرف برساند.
۵. در سال ۱۳۹۷ بودجه انکشافی وزارت ۲۷۲۹۱۷۱۱۵ افغانی بود و وزارت ۹۷ فیصد آن را به مصرف رسانده است.
۶. در سال ۱۳۹۸ بودجه انکشافی وزارت ۵۶۲۸۹۵۶۲۹ افغانی بود و ۹۴,۴۵ درصد آن به مصرف رسید.

همچنان وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در ضمن تقویت همکاری هایش با نهاد بین‌المللی در امر جذب کمک های جامعه جهانی نیز نسبت به پیش از حکومت وحدت ملی موفقانه تر عمل کرد. و در پنج سال گذشته نزدیک به دو میلیارد دالر امریکایی در بخش مهاجرت از طریق نهادهای بین‌المللی و جامعه جهانی وارد کشور شد که بخشی توسط ارگانهای دولتی و بخشی توسط مؤسسات و انجوها به مصرف رسیده است، در نتیجه ۱۵۹ تفاهم‌نامه با مؤسسات در زمینه های آموزشی، حمایتی، صحتی، توزیع مواد غذایی و غیرغذایی، ساخت شلتر و توزیع پول نقد به امضا رسید.

۱. مجموع تفاهم‌نامه های که از سال ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ با مؤسسات و انجوها به امضا رسیده است، ۳۲ تفاهم‌نامه می باشد.
۲. در سال ۱۳۹۷ مجموعاً به تعداد ۶۶ تفاهم‌نامه با مؤسسات و انجوها به امضا رسیده است.
۳. در سال ۱۳۹۸ مجموعاً به تعداد ۶۱ تفاهم‌نامه با مؤسسات و انجوها به امضا رسیده است.

ایجاد مدیریت مشترک در داخل کشور

از آنجاییکه پدیده مهاجرت نیاز به مدیریت همه جانبه دارد، لازم است تا نهادهای مختلف در این مدیریت سهیم شوند و برای رسیدگی بهتر به بیجاشده ها و برگشت کنندگان در بخش های که حکومت افغانستان نیاز به همکاری دارد، لازم است، نهادهای بین‌المللی نیز سهیم شوند و این مامول با موفقیت انجام شده است و توانست همکاری اش با نهادهای بین‌المللی را تقویت بخشیده و سیستم نظارتی و حسابگری از انجوها را روی دست گیرد.

اضافه برآن وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان توانست در پنج سال گذشته برای تعقیب و تقویت مدیریت مشترک مهاجرت در داخل کشور جمعی از نهادهای سکتوری ملی را در چارچوب کمیسیون عالی امور مهاجرت و کمیته های تخنیکي برای رسیدگی بهتر به بیجاشده ها و برگشت کنندگان دور هم جمع کند.

مهمترین فعالیت های که وزارت در این بخش انجام داده است قرار ذیل اند:

۱. پیشنهاد ایجاد کمیسیون عالی امور مهاجرت تحت ریاست مقام عالی ریاست جمهوری و فعال سازی این کمیسیون با عضویت ۱۵ وزارتخانه و ۷ نهاد مستقل دیگر ملی.
۲. پیشنهاد ایجاد کمیته فرعی شورای وزیران در امور مهاجرت تحت ریاست رئیس اجرایی و فعال سازی این کمیته با عضویت ۱۵ وزارتخانه و ۷ نهاد مستقل ملی. و سه نهاد بین‌المللی.
۳. ایجاد کمیته اجرایی عودت کنندگان و بیجاشده ها تحت ریاست رئیس اجرایی بر اساس هدایت مقام عالی ریاست جمهوری و فعال سازی این کمیته با عضویت نهاد های دخیل ملی و نهادهای بین‌المللی همکار.
۴. فعال سازی کمیته مشترک نیازسنجی شهرک های مهاجرین با وزارت شهرسازی و اراضی و اداره زون پایتخت.
۵. فعال سازی کمیته تخنیکي راهبردی منطقه ای به منظور تحقق اهداف استراتژی راه حل های منطقه ای.
۶. فعال سازی کمیته تخنیکي ثبت و راجستر مهاجرین افغان در پاکستان.
۷. فعال سازی کمیته تخنیکي اتباع در مذاکرات جامع افغانستان و ایران.

۸. ایجاد کمیته تخنیکي اتباع در مذاکرات جامع افغانستان و پاکستان .
۹. ایجاد کمیته تخنیکي مذاکرات افغانستان و ترکیه در مورد مهاجرین .
۱۰. فعال سازی کمیته نظارت از تطبیق تفاهمنامه با اتحادیه اروپا در مورد مهاجرین .
۱۱. تقویت همکاری و امضای تفاهمنامه با کمیشنی عالی سازمان ملل متحد، سازمان بین المللی مهاجرت، سازمان جهانی غذا، واعلامیه همکاری با اداره اسکان بشري سازمان ملل متحد و طرز العمل معیاری رسیدگی به بیجاشدگان با معاونت هماهنگی کمک های بشري نماینده خاص سر منشی سازمان ملل متحد. در افغانستان.
۱۲. تقویت میکانیزم نظارتی از انجوها و کاهش مصارف اداری آنان مطابق پالیسی جدید حکومت.

مدیریت مشترک برای حمایت از مهاجرین افغان

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در پنج سال گذشته توانست تعریف جدیدی از مدیریت مهاجرت ارایه نماید که همانا سهمیم ساختن کشورهای میزبان، کشور مبدا و نهادهای بین المللی در بیرون از کشور برای مدیریت پناهجویان و پناهندگان و سهمیم ساختن نهادهای دخیل ملی در داخل کشور برای مدیریت بیجاشده گان و برگشت کنندگان می باشد .

دیدگاه سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور و عودت کنندگان در سایت رسمی وزارت بر اساس مدیریت مشترک طرح گردیده و بر این اساس وزارت تلاش نموده تا با مدیریت، موثر، بحران ها و چالش های مهاجرت را به فرصت های اقتصادی و توسعه ی بدل نماید و با کاهش مهاجرت های نامنظم، زمینه مهاجرت منظم را فراهم ساخته و این پدیده را در برنامه مهاجرت و توسعه، مصئون و با عزت بسازد.

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان برای دستیابی به این موضوع پس از سال ۲۰۱۵ که بحران مهاجرت در جهان پدید آمد، در بیش از ۳۰۰ جلسه با نهادهای بین المللی و کشورهای میزبان روی طرح ریزی یک مدیریت مشترک مذاکره و در نهایت کشورهای میزبان و نهاد های بین المللی با حمایت مقامات عالی رتبه دولتی ، متقاعد شدند تا کشور مبدا در این مهم دخیل شود و افغانستان نقش اصلی اش را به عنوان یکی از کشورهای متاثر از مهاجرت داشته باشد.

مهمترین مواردی که وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در بخش حمایت و مدیریت مشترک مهاجرین در بیرون از کشور با هدایت مقام عالی ریاست جمهوری وجلالت مآب رئیس اجرایی انجام داده است قرار ذیل اند:

۱. امضای سند راه مشترک پیشرو با اتحادیه اروپا .
۲. امضای اعلامیه های مشترک همکاری با کشور آلمان و فنلند .
۳. امضای یادداشت تفاهمنامه همکاری با کشور سویدن .
۴. تهیه مسوده اعلامیه همکاری میان افغانستان و ترکیه .
۵. تهیه ضمیمه برای تفاهمنامه ناوری .
۶. بازنگری شش تفاهمنامه عقد شده سه جانبه با کشورهای دنمارک، هالند، ناروی، سویس، فرانسه، وانگلستان و آماده ساختن برای بحث با آن کشور ها.
۷. امضای سند تعهد جهانی پناهندگان و مهاجران و عضویت افغانستان در این دو مجمع.

۸. عضویت افغانستان در پروسه های بوداپست، آلماتی، بالی و دیگر انجمن های بین المللی .
۹. حمایت و تعقیب نشست های سه جانبه و چهار جانبه با ایران و پاکستان در رابطه به مدیریت مهاجرین با حضور UNHCR.
۱۰. ایجاد کمیته مشترک با اتحادیه اروپا برای نظارت از تطبیق سند مشترک راه پیشرو

مدیریت مشترک مهاجرین با جمهوری اسلامی ایران

ایران از جمله کشورهای است که تا کنون رقم بالای مهاجرین و پناهندگان افغان را در سطح جهان میزبانی می نماید. دولت افغانستان با جانب ایران همه ساله نشست های چهار جانبه و سه جانبه را در چهارچوب ستراتیژی راه حل های منطقه ای با حضور کمیشنری عالی سازمان ملل در امور پناهندگان به منظور رفع مشکلات مهاجرین و پناهندگان افغان برگزار می نماید.

همچنان به صورت دوجانبه نیز در رابطه به بهبود وضعیت مهاجرین افغان در آن کشور مذاکرات کمیته مشترک اتباع وجود دارد.

تعداد مهاجرین افغان در ایران حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر است که از این میان ۹۵۰ هزار نفر دارای کارت آمایش، ۴۵۰ هزار نفر دارای ویزه دراز مدت، ۷۵۰ هزار نفر بدون مدرک سرشماری شده از جانب ایران و حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار نفر بدون مدرک می باشند.

طی پنج سال گذشته تلاش های وزارت مهاجرین، سفارت و نمایندگی های سیاسی افغانستان در ایران، دستاوردهای ذیل را در عرصه مدیریت مشترک مهاجرین داشته است:

۱. تمدید اعتبار پاسپورت های دست نویس تعداد ۴۵۰ هزار تن مهاجرین افغان از جانب سفارت افغانستان به صورت سالانه .
۲. تعویض پاسپورت های دست نویس به الکترونیکی تعداد ۴۵۰ هزار تن از جانب سفارت افغانستان جریان دارد .
۳. تمدید ویزه اقامت تعداد ۴۵۰ هزار تن دارای پاسپورت های خانواده گی از سه ماهه به یکساله از جانب کشور ایران .
۴. تمدید کارت های آمایش (پناهندگی) تعداد ۹۵۰ هزار پناهنده افغان هر ساله در ایران .
۵. شمولیت اطفال مهاجرین دارای مدرک و بدون مدرک در مکاتب دولتی ایران به صورت رایگان. تاکنون ۴۴۳۷۷۵ دانش آموز در مکاتب ایران مشغول فراگیری تعلیم هستند که حدود ۱۲۰ هزار آن کودکان بدون مدرک هستند، همچنان ۱۸۰۰۰ دانشجو در دانشگاه های مختلف آن کشور در حال فراگیری دانش هستند. علاوه بر آن ۱۷۰۰۰ طلبه دینی در ایران مشغول تعلیم می باشند .
۶. فراهم سازی بیمه صحتی برای ۲۸۰۰۰۰ مهاجر افغان آسیب پذیر ساکن کشور ایران .
۷. توافق به قانونمند شدن حضور تعداد ۷۵۰۰۰۰ تن مهاجر افغان فاقد مدرک در ایران که از جانب آن کشور سرشماری شده است .

۸. برداشتن ضمانت نقدی (۳۰۰ یورو) برای اخذ ویزه ایران.
۹. برداشتن شرط خریداری تکت طیاره برای ویزه ایران برای اتباع افغانستان.
۱۰. توافق و عملی شدن رفت و آمد مهاجرین دارای مدرک افغان به افغانستان، بدون ابطال مدرک شان.
۱۱. توافق بر شریک ساختن معلومات سرشماری شده ای تعداد ۷۵۰ هزار تن اتباع افغان فاقد مدرک و متخصصین مقیم ایران از جانب ایران با دولت افغانستان.
۱۲. آغاز برنامه تثبیت هویت، توزیع تذکره، تایید تذکره از جانب اداره احصائیه و توزیع پاسپورت دیجتالی برای مهاجرین افغان در جمهوری اسلامی ایران که تاکنون بیش از ۱۵۰ هزار جلد پاسپورت الکترونیکی توزیع شده و به تعداد ۲۸۰ هزار تن افغان ها در ایران تثبیت هویت، تایید تذکره و توزیع تذکره در سفارت و نمایندگی های سیاسی افغانستان در ایران صورت گرفته است.
۱۳. کاهش پرداخت هزینه پاسپورت الکترونیکی برای افغانهای مقیم ایران از ۱۲۰ به ۲۰ دالر با هدایت مقام عالی ریاست جمهوری برای هر مهاجر یک بار.
۱۴. دو دور مذاکرات کمیته اتباع، مرزی و مبارزه با مواد مخدر در چهارچوب همکاری های افغانستان و ایران.
۱۵. اعزام تعداد ۴۳۵ تن مهاجر متقاضی حج بیت الله شریف حسب هدایت جلالتمآب رئیس جمهور مطابق مکانیزم اعزام مهاجرین به مناسک حج طی سال های ۱۳۹۶، ۹۷ و ۹۸ به عربستان سعودی.
۱۶. رفع محدودیت های تحصیل فرزندان مهاجرین در بعضی رشته های تحصیلی در دانشگاه های ایران.
۱۷. رفع محدودیت های رفت و آمد های مهاجرین از یک استان به استان دیگر.
۱۸. شناسایی تعداد ۶۱ نهاد مهاجرین در ایران و ایجاد رابطه در قسمت فعالیت های شان.

مدیریت مشترک مهاجرین با جمهوری اسلامی پاکستان

در مجموع مهاجرین افغان در پاکستان به حدود دو و میلیون و هفتصد هزار نفر می رسد که بالا ترین رقم مهاجرین نسبت به هر کشورهای دیگر است و از میان آن یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر دارای کارت مهاجرت (POR) هستند، ۸۶۰ هزار نفر بدون مدرک در نتیجه یک تفاهم دوجانبه ثبت و راجستر گردیده و حدود ۳۰۰ هزار نفر دیگر بدون مدرک هستند.

دولت افغانستان با جانب جمهوری اسلامی پاکستان همه ساله کمیسیون چهار جانبه و سه جانبه با حضور کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان (UNHCR) به منظور رسیدگی و رفع مشکلات مهاجرین و پناهندگان افغان برگزار می نماید. آخرین نشست آن در تاریخ ۱۸ جون ۲۰۱۹ در شهر اسلام آباد پاکستان برگزار شد.

همچنان به صورت دوجانبه نیز در این مورد با مسئولان حکومت پاکستان مذاکرات جریان دارد که در نتیجه تلاشهای مشترک وزارت مهاجرین، سفارت و نمایندگی های سیاسی افغانستان در پاکستان دستاورد های ذیل حاصل شده است:

۱. عودت داوطلبانه، تدریجی، باعزت و مصئون (۱۲۲۴۸۰۰) پناهنده افغان از پاکستان طی پنج سال گذشته.

۲. تمدید کارت اقامت ۱,۴ میلیون پناهنده افغان دارندگان کارت (POR) به صورت سالانه و تمدید اعتبار کارت های (ACC) .

۳. توافق پاکستان به عدم برخورد سیاسی با پدیده مهاجرت.

۴. ثبت و راجستر ۸۶۱۷۰۲ مهاجر فاقد مدرک در پاکستان و توزیع کارت تثبیت هویت (ACC) برای ۵۷۰۴۶۵ نفر ثبت نام شدگان .

۵. شناسایی ۲۷۱۰۱۸ نفر متعلمین، ۵۵۲۳ نفر محصلین، ۴۹۰۹ نفر معلم و ۳۲۲ باب مکتب و جلب همکاری های بین المللی در رابطه به بهبود وضعیت آنان .

۶. جلوگیری از آزار و اذیت مهاجرین در پاکستان .

۷. اعزام تعداد ۴۳۵ مهاجر متقاضی حج بیت الله شریف حسب هدایت جلالتمآب رئیس جمهور مطابق میکانیزم اعزام مهاجرین به مناسک حج طی سال ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به عربستان سعودی .

۸. مذاکرات کمیته مهاجرین در چهارچوب پلان عمل صلح و همبستگی میان افغانستان و پاکستان، روی موضوعات بهبود وضعیت مهاجرین و تنظیم بازگشت داوطلبانه آنان به افغانستان. (تاکنون دو دور مذاکرات صورت گرفته است، دور اول به میزبانی افغانستان و دور دوم به میزبانی پاکستان) .

۹. رفع محدودیت در افتتاح حساب بانکی مهاجرین به رؤیت کارت اقامتی پناهندگی .

۱۰. فراهم ساختن زمینه ۲۰ درصد بورسیه دولت پاکستان برای فرزندان مهاجرین .

۱۱. رفع محدودیت صدور گواهی نامه رانندگی برای مهاجرین .

۱۲. افزایش مراکز عودت برای مهاجرین در شهرهای پاکستان .

۱۳. شناسایی تعداد چهار انجمن فعال مهاجرین و همکاری در عرصه حصول اجازه این انجمن ها از جانب پاکستان.

مدیریت مشترک مهاجرین با کشورهای اروپایی و عربی

در کشورهای اروپایی حدود ۶۸۸۱۹۸ مهاجر افغان به سر می برند. آنها به عنوان پناهنده و پناهجو تحت حمایت کنوانسیون ۱۹۵۱ در مورد وضعیت پناهندگان قرار دارند.

این دسته از مهاجرین از لحاظ حقوقی با مهاجرین مقیم کشورهای ایران و پاکستان متفاوت بوده و طبق مفاد کنوانسیون ۱۹۵۱ و پروتوکل ۱۹۷۶ و قوانین ملی کشورها که الهام گرفته از کنوانسیون یاد شده است مورد حمایت قرار می گیرند.

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان برای رسیدگی به وضعیت و بهبود آن با کشورهای اروپایی وارد مذاکره شده و به منظور سهیم شدن افغانستان در سرنوشت مهاجرین در سال ۲۰۱۶ سند راه مشترک پیشرو با اتحادیه اروپا، اعلامیه های جداگانه با دولت های آلمان و فنلند و یادداشت تفاهم با سویدن به امضا رسید. مطابق این اسناد امضا شده سهولت های ذیل در عرصه درخواست پناهندگی مهاجرین در کشورهای میزبان، بازگشت داوطلبانه آنان و کاهش اخراج اجباری شان به میان آمده است.

۱. جلوگیری از اخراج اجباری قشر آسیب پذیر مهاجرین شامل اطفال، زنان، زنان سرپرست خانواده، افراد مسن و مریض .

۲. جلوگیری از تفریق خانواده ها .

۳. فراهم ساختن زمینه مراجعه پناهجویان به محاکم سه گانه کشورهای میزبان بعد از رد درخواست پناهندگی شان از سوی اداره مهاجرت یکی از کشورهای اروپایی وحق مراجعه به محکمه اروپایی .

۴. فراهم ساختن زمینه بازگشت داوطلبانه به کسانی که درخواست پناهندگی شان از سوی اداره مهاجرت و محاکم سه گانه رد گردیده.

۵. جلوگیری از اخراج اجباری بیش از ۱۰۰ هزار پناهجو در سال ۲۰۱۶ و کاهش آن به ۳۶۱۱ نفر در پنج سال اخیر قرار ذیل:

سال ۲۰۱۵ مجموعاً ۲۵۲ نفر

سال ۲۰۱۶ مجموعاً ۵۸۰ نفر

سال ۲۰۱۷ مجموعاً ۷۸۴ نفر

سال ۲۰۱۸ مجموعاً ۸۱۹ نفر

سال ۲۰۱۹ به تعداد ۱۱۷۶ نفر

مجموع پنج سال ۳۶۱۱ نفر

وضعیت دیپورت از کشورهای اروپایی قبل از حکومت وحدت ملی:

سال ۲۰۰۶ مجموعاً ۱۱۳۰ نفر

سال ۲۰۰۷ مجموعاً ۱۰۵۶ نفر

سال ۲۰۰۸ مجموعاً ۹۴۹ نفر

سال ۲۰۰۹ مجموعاً ۱۰۵۲ نفر

سال ۲۰۱۰ مجموعاً ۱۱۲۰ نفر

سال ۲۰۱۱ مجموعاً ۱۰۵۲ نفر

سال ۲۰۱۲ مجموعاً ۸۶۹ نفر

سال ۲۰۱۳ مجموعاً ۹۱۸ نفر

۹. سال ۲۰۱۴ مجموعاً ۹۵۵ نفر

مجموع نه سال ۹۱۱۰ نفر

در حالیکه در زمان حکومت وحدت ملی، مهاجرت در کشورهای اروپایی افزایش بی سابقه داشته، به بحران تبدیل شد و کشورهای اروپایی تصمیم جدی به اخراج مهاجران گرفت، در لیست فوق می بینیم که متوسط سالانه اخراج اجباری در زمان حکومت وحدت ملی حدود ۷۰۰ نفر است اما متوسط اخراج اجباری در سالهای قبل از آن حدود ۱۱۰۰ نفر.

۶. در نتیجه نظارت دقیق از تطبیق مفاد تفاهمنامه ها از برگشت اجباری ۱۴۴ تن از کشورهای هالند، ناروی، دنمارک، سویدن، اتریش، انگلستان و آلمان که قرار بود بر خلاف مفاد تفاهمنامه ها و اعلامیه های منعقد شده برگشت داده شوند، جلوگیری به عمل آمد که تعدادی از کابل برگشت داده شدند.

۷. به منظور پذیرایی بهتر برگشت کنندگان از اروپا در میدان هوایی بین المللی کابل دفتر وزارت امور مهاجرین شروع به کار نموده و از پروسه برگشت نظارت دارند.

در کشورهای عربی یگانه موضوع جدی که مهاجرین با آن روبرو بودند، موضوع پاسپورت خارجی آنان بود. قبل از این مهاجرین افغان با پاسپورت کشورهای همسایه به کشورهای عربی سفر نموده، اقامت گزیده و سرمایه گذاری می کردند. بعد از مذاکرات از طریق وزارت امور خارجه توافق صورت گرفت که پاسپورت مهاجرین افغان به پاسپورت افغانی تغییر نماید. براین اساس پاسپورت های مهاجرین افغان توسط نمایندگی های سیاسی افغانستان از پاکستانی به افغانی تبدیل گردیده است.

در نتیجه مذاکرات میان حکومت افغانستان و کشورهای عربی روی موضوع حضور قانونی مهاجرین افغان و فرستادن مهاجر برای کار با امارات تفاهم نامه امضا شده و با سایر کشورها مذاکرات جریان دارد که هیئت مذاکره کننده جانب افغانستان متشکل از وزارت امور خارجه و وزارت کار و امور اجتماعی می باشد.

تلاش برای مدیریت مهاجرین در کشورهای ترانزیت

کشورهای مثل ترکیه، یونان، و اندونیزی که به عنوان دهلیز عبوری برای مهاجرین مطرح است به دلیل ترانزیتی بودن آن مدیریت مهاجرت را به چالش روبرو می نماید. وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان پس از به تفاهم رسیدن روی مدیریت مشترک مهاجرین با کشورهای میزبان در پی آن شد تا این مدیریت را با کشورهای ترانزیت نیز عملی سازد که در نتیجه این تلاش ها تاکنون دو دور مذاکرات در سطح رهبری و دو دور مذاکره تیم تخنیک در رابطه به بهبود وضعیت مهاجرین افغان در ترکیه و تنظیم بازگشت آنان به کشور، با جانب ترکیه صورت گرفته است که نتایج ذیل را در پی داشته است:

۱. متقاعد شدن ترکیه به خود داری از اخراج اجباری مهاجرین افغان از آن کشور، هر مهاجری که از ترکیه فرستاده می شود باید سند عودت داو طلبانه از نمایندگی های سیاسی افغانستان را بای داشته باشد در غیر آن پذیرفته نمی شود.

۲. تسریع روند مذاکره دوجانبه برای امضای تفاهمنامه اعزام کارگر.

۳. اعلام آمادگی هلال احمر ترکیه و تیکا برای همکاری در برنامه اشتغالزایی برای عودت کنندگان از ترکیه.

۴. گشایش نمایندگی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در چوکات سفارت افغانستان مقیم ترکیه برای رسیدگی به مشکلات مهاجرین در آن کشور.

۵. برای پذیرایی بهتر از عودت کنندگان افغان از کشور ترکیه و تطبیق هدایت مقام عالی ریاست جمهوری برای پذیرایی بهتر از عودت کنندگان بعد از چندین جلسه با ارگانهای ذیربط، اداره هوانوردی ملکی یک سالن بزرگ را که در یک زمان ظرفیت ۳۰۰ تن را دارد در اختیار این وزارت قرار داده که عملاً در پذیرایی عودت کنندگان از آن استفاد صورت می گیرد.

یکی از موارد نگران کننده وضعیت مهاجرین در کشور یونان است. آخرین آمار که الی دسمبر ۲۰۱۹ به دسترس وزارت امور مهاجرین قرار دارد ۴۴۰۰۰ افغان در یونان به سر می برند که از میان آن ۲۴۵۰ پناهجو دارای اقامت دائمی ۱۵۱۱۲ نفر دارای اقامت موقت، درخواست اقامت ۳۸۰۰ نفر زیر بررسی قرار دارد و ۲۳۰۰۰ نفر بعد از ورود به یونان در خواست پناهندگی به آن کشور داده است. تلاش های وزارت امور مهاجرین هماهنگ با سفارت افغانستان در یونان برای رفع مشکلات مهاجرین در یونان قرار ذیل است.

۱. گشایش نمایندگی وزارت در چوکات سفارت افغانستان در شهر آتن .

۲. در اثر سعی و تلاش سفارت افغانستان و آتشه امور مهاجرین پروسه اخذ کارت بانکی از طرف کمیشنری عالی ملل متحد از چند ماه به یک ماه کاهش یافته است .

۳. محلات زندگی فامیل ها از افراد مجرد به خاطر مصئونیت بیشتر شان جدا گردیده است .

۴. مهاجرین به خاطر مصئونیت در فصل سرما زمستان گذشته از کمپ ها به شهر و هتل ها انتقال داده شده است .

۵. پروسه رسیدگی به درخواست های پناهندگی با تصویب قانون جدید پناهندگی از یک سال به شش ماه کاهش یافته است.

کشور سوم ترانزیت اندونیزیا است، دراندونیزیا حدوداً ۱۰۱۰۰ مهاجر افغان به سر می برند که از این میان ۴۶۷۴ تن اقامت دائمی دارند، ۵۴۲۰ پناهجو برای عبور به کشور سوم قبول شده اند اما کشورهای که به آنان پناهندگی دادند ویژه نمی فرستادند در اثر صحبتها با کمیشنری عالی ملل متحد در خواست آنان به کشورهای جدید فرستاده شد، موافقت در یافت کردند ولی متاسفانه به خاطر بیماری جهانی (کوید ۱۹) پروازها وجود نداشته که با حل شدن مشکل پروازها آنها به کشورهای که قبول شده اند خواهند رفت.

رسیدگی به وضعیت بشری برگشت کنندگان

عودت داوطلبانه مهاجرین از اولویت کاری دولت جمهوری اسلامی افغانستان است، به همین منظور در پنج سال گذشته زمینه برگشت نزدیک به ۴ میلیون مهاجر و پناهنده به کشور طور ذیل فراهم گردیده است:

در سال ۱۳۹۵ به تعداد ۴۷۵۰۰ تن

در سال ۱۳۹۶ به تعداد ۱۱۴۷۰۰۰ نفر

در سال ۱۳۹۷ به تعداد ۶۵۵۹۶۶ نفر

در سال ۱۳۹۸ به تعداد ۸۶۷۵ ۶۴ نفر

در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۵۶۵۰۰۰ نفر

پروژه برگشت این تعداد بزرگ عودت کنندگان که به مراتب نسبت به سال های قبل از حکومت وحدت ملی که بیشتر است و مجموع عودت کنندگان در پنج سال حکومت وحدت ملی به چهار میلیون نفر می رسد مدیریت قابل قبول داشته و موجب کدام مشکل اجتماعی یا فاجعه بشری نگردیده است.

برای رسیدگی به وضعیت برگشت کنندگان اقدامات ذیل صورت گرفته است:

۱. پالیسی ها و برنامه های جامع از جمله پلان استراتژیک پنج ساله وزارت و پالیسی جامع عودت از سوی وزارت امور مهاجرین به منظور رسیدگی به مشکلات عودت کنندگان تهیه و تصویب گردیده است .

۲. نشست های متعدد سه جانبه و چهار جانبه با کشورهای همسایه برگزار گردیده است که در این نشست ها توافقات زیادی به منظور برگشت داوطلبانه، تدریجی و باعزت افغانها صورت گرفته است، در نتیجه نشست ها کوشش صورت گرفته از اخراج اجباری جلوگیری صورت گیرد ولی عملاً اخراج اجباری از ایران توقف نیافته است.

۳. جهت عرضه خدمات بهتر برای عودت کنندگان چهار مرکز پذیرایی در نقطه ورودی اسلام قلعه ولایت هرات، میلک ولایت نیمروز، سپین بولدک ولایت کندهار و تورخم ولایت ننگرهار اعمار و به بهره برداری سپرده شده است.

۴. کمک به عودت کنندگان در زمان برگشت شان در بسته های معین در مرزها از سوی موسسات صورت می گیرد. ادارات کمیشنی عالی سازمان ملل در امور پناهندگان (UNHCR) سازمان بین المللی مهاجرت (IOM)، اداره مهاجرت ناروی (NRC)، اداره مهاجرت دانمارک (DRC) و اداره برنامه غذایی جهان (WFP) به عودت کنندگان در مرزها کمک رسانی می کنند.

کمک های UNHCR به گونه منظم به هر عودت کننده دارای مدرک حدود ۲۰۰ دالر کمک می شود (صرف در سال ۲۰۱۶ به ۴۰۰ دالر افزایش یافته بود) که در پنج سال گذشته ۵۱۲۱۲۳ نفر دارای مدرک را تحت پوشش قرار داده و حدود ۲۰۷۵۸۳۲۰۰ دالر امریکایی مساعدت نموده است.

اداره سازمان بین المللی مهاجرت (IOM) نیز سالانه به عودت کنندگان بدون مدرک نیازمند بسته های کمکی را توزیع می نماید که آمار آن به اساس گزارشات سالانه این موسسه قرار ذیل است.

در سال ۲۰۱۵ مجموعاً ۱۲۷۸۳۰ نفر عودت کننده بدون مدرک در مرزها توسط IOM به هر نفر ۶۰ دالر مساعدت صورت گرفته است .

در سال ۲۰۱۶ مجموعاً ۱۱۱۳۲۵ نفر عودت کننده بدون مدرک در مرزها توسط اداره IOM مدد رسانی شده که به هر نفر ۶۰ دالر می باشد .

در سال ۲۰۱۷ مجموعاً ۵۶۰۵۵۲ نفر بدون مدرک به کشور برگشته و ۱۵ تا ۲۰ فیصد تحت پوشش کمک های IOM قرار گرفته اند .

در سال ۲۰۱۸ برگشت کنندگان بدون مدرک به ۸۰۵۸۷۷ نفر بودند، حدود ۲۰ فیصد نیازمندان توسط IOM کمک شده اند .

در سال ۲۰۱۹ به تعداد ۴۵۳۷۵ نفر عودت کننده بدون مدرک که از کشور ایران و پاکستان توسط IOM کمک شده اند.

رسیدگی به وضعیت بشری بیجاشدگان داخلی

در طی پنج سال گذشته ۳۸۳۶۷۷۷ تن بیجاشدگان داخلی شناسایی گردیده، تعداد ۴۱۱۹۸۰۱ تن بیجاشده داخلی و افراد نهایت آسیب پذیر مساعدت بشری دریافت کرده اند، به تعداد ۵۰۰۱۸۷ تن بیجاشده داخلی و برگشت کنندگان تحت پوشش خدمات صبحی قرار گرفته و به تعداد ۱۸۲۱۸۹۷ تن دوباره به صورت داوطلبانه، با حمایت دولت و نهادهای همکار ملی و بین المللی ویا مصارف خود شان به محلات اصلی خویش برگشت کرده اند.

مهمترین اقداماتی را که وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به همکاری ادارات ملی و بین المللی برای مدیریت بیجاشده ها و بهبود وضعیت آنان روی دست داشته است، قرار ذیل اند:

۱. استقرار پایدار ۷۰۰۰ بیجاشده داخلی دوامدار در ولایت هرات تحت برنامه معیشت پایدار از طریق موسسه (UN HABITAT).
۲. امضای تفاهمنامه با WFP پیرامون افزایش هماهنگی و همکاری طرفین جهت رسیدگی بهتر به عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی
۳. ترتیب میکانیزم توزیع کمک های بشری و استقرار پایدار بیجاشدگان داخلی جهت شفافیت در امور مربوطه
۴. ترتیب طرزالعمل معیاری برای هماهنگی کمک و پاسخدهی عاجل به بیجاشدگان داخلی و امضای آن توسط معاون نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در امور هماهنگی کمک ها و وزیر امور مهاجران و عودت کنندگان
۵. روشن نمودن خطوط اساسی کاری وزارت امور مهاجرین با سایر نهادهای ملی و بین المللی در عرصه های مختلف حیات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جهت رسیدگی لازم به بیجاشدگان .
۶. تغییر در روش کاری وزارت مانند عبور از توجه بیشتر به خدمات بشری، رفتن به پروسه ختم بیجاشدگی(ادغام و استقرار پایدار) از طریق خدمات اساسی زیر بنایی .
۷. شمولیت اطفال بیجاشدگان به مکاتب، که قبلا به دلایل عدم داشتن تذکره تابعیت این کار صورت نمی گرفت .
۸. رفتن سطح خدمات صبحی با ایجاد کلینیک های صبحی سیار
۹. ادغام در ولایات دومی به خانواده های بیجاشده که قبل از تدوین پالیسی ملی بیجاشده ها، تنها به مسئله برگشت فکر می شد .
۱۰. سهولت در اخذ تذکره تابعیت در ولایات یا محل تجمع بیجاشده ها .
۱۱. آغاز برنامه اسکوپ(توزیع کمک از طریق سیستم دیجتلی) در سراسر کشور توسط WFP که مطابق آن ۷ میلیون نفر عودت کننده، بیجاشده و خانواده های مستحق ثبت می گردد .
۱۲. امضای تفاهمنامه با اداره مستقل ثبت احوال نفوس در رابطه به توزیع تذکره به بیجاشدگان و اقوام جوگی برای اولین بار در کشور .
۱۳. ارتقاء تشکیل ریاست رسیدگی به وضعیت بیجاشدگان داخلی به ریاست عمومی رسیدگی به وضعیت بیجاشدگان داخلی و ایجاد دو بست ریاست در تشکیل آن تحت نام ریاست تثبیت و پاسخدهی به بیجاشدگان و ریاست هماهنگی دریافت راه حل های دایمی به بیجاشدگان داخلی .

۱۴. ایجاد سیستم های گزارش گیری و گزارش دهی .

۱۵. ترتیب میکانیزم توزیع کمک های بشری و استقرار پایدار بیجاشدگان داخلی جهت شفافیت در امور مربوطه .

۱۶. تنظیم مساعدت های زمستانی در هماهنگی با نهادهای ملی و بین المللی (ترتیب استراتژی مشترک کمک های زمستانی) .

۱۷. ترتیب پروپوزل ها و ارسال آن به وزارت مالیه جهت تخصیص بودجه برای فامیل های بیجاشده و عودت کننده

۱۸. طی سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به منظور تامین شفافیت و جلوگیری از فساد تدوین میکانیزم مصرفی کمک های عاجل بشری و استقرار پایدار بیجاشده ها و توزیع کمکها از طریق سیستم بانکی با در نظر داشت سیستم نظارتی از طریق نمایندگان به ترکیب هیئتی مرکب از نماینده علما، جامعه مدنی، شورای ولایتی، رسانه ها و کمیته اضطرار ولایتی به شمول نماینده، وزارت از مرکز تحت رهبری والی ولایات.

خدمات اجتماعی و زیربنایی به عودت کنندگان و بیجاشدگان

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به منظور ادغام، استقرار پایدار، اسکان بهتر، حمایت از حقوق و فراهم ساختن سهولت ها و خدمات شهری به عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی برنامه های زیربنایی و انکشافی چون توزیع زمین، اعمار و توزیع شلتر، اعمار کلنیک، اعمار مکتب و سایر برنامه های انکشافی را در شهرک های مهاجرین اجرا می نماید .

مهمترین برنامه های انکشافی که جهت فراهم ساختن سهولت زندگی شهری و اجتماعی به برگشت کنندگان و بیجاشده های داخلی به رهبری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان با همکاری نهاد های ملی و بین المللی تطبیق گردیده است قرار ذیل است.

۱. تصویب طرح اشتغالزایی و تدویر جلسات متعدد با ارگانهای امنیتی، ادارات دولتی و سکتور خصوصی پیرامون فراهم سازی زمینه های کاریابی برای عودت کنندگان و بیجاشده ها .

۲. افتتاح دو مرکز اجتماعی در ولایات لوگر و بامیان .

۳. معرفی ۱۷۹۰ تن عودت کننده و بیجاشده داخلی به ادارات عدلی و قضایی برای رسیدگی به مطالبات حقوقی و حل منازعات شان .

۴. معرفی ۶۹۵۱۲ تن به نهادهای حکومت جهت دریافت تذکره تابعیت، مراکز صحت، تخفیف گمرکی، اصلاح نام در اسناد تحصیلی و شمولیت در مکاتب و دانشگاه ها .

۵. اعمار ۱۵ باب مسجد، ۱۰ باب مکتب، ۹ باب کلنیک صحتی در شهرک های مهاجرین و ساحات بلند عودت با همکاری ادارات بین المللی .

۶. حفر و ترمیم ۷۴۷ حلقه چاه آب آشامیدنی و ایجاد ۶۷ ذخیره آب و شبکه آبرسانی در شهرک ها و ساحات بلند عودت با همکاری نهاد های ملی و بین المللی .

۷. جغل اندازی ۴۲,۷۳ کیلومتر سرک و ساخت ۲۸۷ پایه پلچک در شهرک های مهاجرین و ساحات بلند عودت بلند با همکاری نهادهای ملی و بین المللی .

۸. ایجاد ۵ شبکه برق در شهرک های مهاجرین پلان شده و توزیع و نصب ۵۱۱۰ بسته سیستم برق آفتابی (سولر) با همکاری نهادهای ملی و بین المللی .

۹. اعمار ۲۷۷۴ متر مربع دیوار استنادی، اعمار ۴۹۶۰ متر کانال آبیاری در شهرک های مهاجرین و ساحات بلند عودت با همکاری ادارات ملی و بین المللی .

۱۰. حفر ۶ حلقه چاه عمیق و تمديد شبکه آبرسانی در شهرک بينی ورسک ولايت پروان، تمديد شبکه آبرسانی در شهرک های مهاجرین ولايات دايکندي، قندهار، غور و لوگر، حفر ۲۱ حلقه چاه و نصب پمپ دستی در شهرک مهاجرین ولايت کندز، تحکیم کاری دیوار احاطه چاه در شهرک مهاجرین ولايت بغلان، اعمار دیوار احاطه چاه در شهرک مهاجرین ولايت پکتیا از طریق بودجه ملی .

۱۱. احداث ۵ کیلومتر سرک جغلی و ۵ پایه پلچک شهرک مهاجرین ولسوالی يکه و لنگ ولايت باميان، احداث ۱۴,۲۸۶ کیلومتر سرک جغلی و ۷ پایه پلچک در شهرک بينی ورسک ولايت پروان، احداث ۴,۲۱۷ کیلومتر سرک جغلی و ۲ پایه پلچک در شهرک الیرونی ولايت غزني، احداث ۳,۲۰۴ کیلومتر سرک جغلی و ۳۹ پایه پلچک در شهرک مهاجرین ولايت خوست از طریق بودجه ملی .

۱۲. توزيع ۴۷۶ بسته سولر در شهرک مهاجرین ولايت پکتیا، ۹۰۰ بسته در شهرک مهاجرین امیر شنسیب ولايت غور و ۱۵۵ بسته در شهرک مهاجرین يکه و لنگ ولايت باميان از بودجه ملی .

۱۳. تحکيمات جويچه های سرک اعمار شده بينی ورسک ولايت پروان، تحکيمات جويچه و پلچک شهرک مهاجرین ولايت خوست، تحکيمات جويچه های سرک در شهرک مهاجرین يکه و لنگ ولايت باميان از طریق بودجه ملی .

۱۴. ایجاد کمیته ادغام مجدد ولايتی به منظور تشخیص، بررسی و رسیدگی به نیازمندی های عودت کنندگان که تاکنون این کمیته ها در ۲۵ ولايت کشور فعال گردیده و کار فعال سازی آن در ولايات دیگر جریان دارد .

۱۵. اعمار و توزيع ۱۰۶۷۱ باب شلتر (خانه های قابل استطاعت) به خانواده های بیجاشده و برگشت کننده .

۱۶. از سال ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ مجموعاً ۸۲۴۶ نمره زمین به عودت کنندگان مطابق به فرمان ۱۰۴ ریاست جمهوری توزيع گردید. پس از آن در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ با تعديل فرمان ۱۰۴ به فرمان ۳۰۵ روند توزيع زمین متوقف شده است .

۱۷. فراهم سازی زمینه اشتغال برای ۲۱۹۰ نفر عودت کننده و بیجاشده از طریق تطبیق برنامه های انکشافی در شهرک های مهاجرین .

۱۸. طی پنج سال گذشته مجموعاً برای ۹۸۶۴۳ نفر برگشت کننده و بیجاشده داخلی از طریق مراکز آموزش حرفوی وزارت کار و امور اجتماعی و ادارات بین المللی زمینه کار فراهم گردیده است.

تقدیر به خاطر مدیریت مهاجرت

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان در پنج سال گذشته بنابر اقدامات مناسب و مبتنی بر شفافیت و مدیریت سالم، از سوی حکومت و ملت افغانستان و موسسات بین المللی تقدیر و مورد ستایش قرار گرفته است که در ذیل مهمترین آن فهرست وار تذکر داده می شود .

۱. اهدای مدال ملالی از سوی جلالتمآب رئیس جمهور به معین امور پناهندگان، جلالتمآب مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان در سال ۱۳۹۶ به پاس مدیریت سالم پناجویان و پناهندگان افغان در بیرون کشور توسط وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان به محترمه داکتر عالمه معین امور پناهندگان مدال ملالی را اهدا نمود.

۲. تقدیر بزرگان ولایات مشرقی از کارکردهای وزیر امور مهاجرین شماری از بزرگان و موسفیدان ولایات مشرقی روز یکشنبه ۲۱ دلو ۱۳۹۷ با حضور در وزارت امور مهاجرین و اهدای تقدیرنامه از کارکرد های سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان طی چهار سال گذشته قدردانی نمود. آنان تلاش های وزیر امور مهاجرین را در عرصه توزیع کمک های بشری به بیجاشدگان و برگشت کنندگان ولایات مشرقی، توجه و اعمار شهرک ها و اصلاحات در ادارات امور مهاجرین آن ولایات را قابل قدر دانسته از ایشان خواهان توجه بیشتر گردیدند. تقدیر باشندگان و شورای علمای بامیان از کارکردهای وزیر امور مهاجرین

۳. تقدیرشماری از بزرگان و باشندگان ولایت بامیان و شورای علمای آن ولایت از کارکرد سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان قدردانی نمودند. آنان مدیریت مهاجرین در سطوح ملی و بین المللی، جلوگیری از اخراج اجباری کتلوی مهاجرین، فراهم سازی بازگشت داوطلبانه، رسیدگی به بیجاشدگان داخلی در اسرع وقت، فراهم سازی زمینه بهتر زندگی در شهرک های مهاجرین با تطبیق برنامه های انکشافی را از مهمترین کارکردها و دستاوردها در طی پنج سال خوانده از آن تقدیر به عمل آوردند .

۴. اهدای مدال و تقدیرنامه از سوی مجلس سنای افغانستان در سال ۱۳۹۵ به سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان به مناسبت حسابدی و ایجاد شفافیت در وزارت .

۵. اهدای تقدیرنامه از سوی رئیس اجرایی حکومت وحدت ملی در سال ۱۳۹۷ به سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان به مناسبت شایستگی در انجام وظیفه و مدیریت سالم بیش از ۱۴ میلیون مهاجر، عودت کننده و بیجاشده داخلی در روز جهانی مهاجر .

۶. اهدای مدال و تقدیرنامه از سوی مجلس سنای کشور در سال ۱۳۹۷ به سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان به مناسبت مدیریت سالم برگشت کتلوی مهاجرین از پاکستان و ایران .

۷. اهدای تقدیرنامه از سوی مجلس نمایندگان افغانستان در سال ۱۳۹۷ به سیدحسین عالمی بلخی وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان به مناسبت انجام بهتر وظیفه و پاسخدهی به ملت .

۸. دریافت تقدیرنامه از وزارت معارف به پاس مبارزه علیه بیسوادی، دکتر محمدمیرویس بلخی سرپرست وزارت معارف روز پنجشنبه ۱۴ سنبله ۱۳۹۸ در نتیجه یک بررسی که قبلاً از ادارات ملی و بین المللی در افغانستان انجام داده بود، سفارت های کوریا و سویدن، ریاست منابع بشری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان، ریاست کوچی ها، دادگاه عالی، آمریت های سوادآموزی فاریاب، کنر و بامیان و مؤسسه زنان کانادا برای زنان افغانستان را به ترتیب در جمع ادارات فعال در عرصه محو بیسوادی رده بندی نمود که از سوی دکتر میرویس بلخی تقدیرنامه و لوایح سپاس دریافت نمودند .

۹. اهدای تقدیرنامه از سوی مجلس نمایندگان به محترم احمدولی حکمی معین مالی و اداری وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان .

۱۰. اهدای نشان تقدیر از سوی اداره همکاری های انکشافی ایالت متحده آمریکا (USID) به وزیر امور مهاجرین .

۱۱. تقدیر نخبگان مهاجر در مشهد از وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان .

۱۲. اهدای نشان تقدیر توسط لورا تامپسون معاون عمومی IOM به پاس همکاری ها و حمایت های وزارت از آن اداره را به وزیر امور مهاجرین تقدیم کرد .
۱۳. اهدای تقدیر نامه از سوی کمیسیون عدلی و قضایی ولسی جرگه به وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان.
۱۴. اهدای لوح تقدیر از سوی موسسه ریت،
۱۵. لوح تقدیر از شورای انکشافی صلح،
۱۶. لوح سپاس از والی هلمند،
۱۶. لوح تقدیر از حوزه علمیه خواهران حسنیه،
۱۸. لوح سپاس از موسسه آسایش جهانی،
۱۹. لوح تقدیر از شورای اخوت اسلامی
۲۰. و تقدیر نامه از شرکت سیاحتی و زیارتی باب الحوائج عباس به وزیر امور مهاجرین و عودت کنندگان .

تشکر و سپاس از استماع نمایندگان با عزت ملت افغانستان

زنده باد افغانستان

پاینده باد جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان

سیدحسین عالمی بلخی

۱۳۹۹/سرطان/۲۵